

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Σχολή Επιστημών Υγείας

Μεταπτυχιακή διατριβή

Διερεύνηση του προσωπικού αφηγήματος των κυπριόπουλων παιδιών:

Μικροδομική Ανάλυση

Αθανασία Λάμπρου

Λεμεσός, Μάιος 2023

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Μεταπτυχιακή διατριβή

“Διερεύνηση του προσωπικού αφηγήματος των κυπριόπουλων παιδιών:

Μικροδομική Ανάλυση”

της

Αθανασίας Λάμπρου

Λεμεσός, Μάιος 2023

Έντυπο έγκρισης

Μεταπτυχιακή διατριβή

Διερεύνηση του προσωπικού αφηγήματος των κυπριόπουλων παιδιών:

Μικροδομική Ανάλυση

Παρουσιάστηκε από

Αθανασία Λάμπρου

Επιβλέπων καθηγητής: Όνομα και ιδιότητα

Υπογραφή _____

Μέλος επιτροπής: Όνομα και ιδιότητα

Υπογραφή _____

Μέλος επιτροπής: Όνομα και ιδιότητα

Υπογραφή _____

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Λεμεσός, Μάιος 2023

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright ©Αθανασία Λάμπρου, 2023

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την καθηγήτρια μου Δρ. Ελένη Θεοδώρου, για την αδιάκοπη καθοδήγηση που μου παρείχε κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Η αφήγηση προσωπικών αφηγήσεων είναι μια ικανότητα που εμφανίζεται σχετικά νωρίς και υφίσταται περαιτέρω ανάπτυξη καθ' όλη τη διάρκεια των προσχολικών και σχολικών ετών. Η ανταλλαγή προσωπικών αφηγήσεων προάγει τη σωματική και συναισθηματική υγεία και υποστηρίζει τη συμμετοχή στην τάξη. Επιπλέον, στηρίζει την ακαδημαϊκή και επαγγελματική επιτυχία του ατόμου. Αν και οι προσωπικές αφηγήσεις είναι καθολικά είδη λόγου, λίγες έρευνες έχουν διεξαχθεί σχετικά με την ικανότητα των παιδιών να μοιράζονται προσωπικές αφηγήσεις.

Σκοπός: Απώτερος στόχος της παρούσας μελέτης είναι η μικροδομική ανάλυση του προσωπικού αφηγήματος των κυπριόπουλων παιδιών καθώς και ο εντοπισμός πιθανών ομοιοτήτων ή διαφορών λόγω χρονολογικής ηλικίας ή φύλου.

Υλικό και Μέθοδος: Στη μελέτη συμμετείχαν είκοσι παιδιά ηλικίας 8;0 έως 10;0 ετών. Το πρωτόκολλο Global-Tales (Westerveld, Lyons, Nelson, et al., 2022) χρησιμοποιήθηκε για να αποσπάσει έξι προσωπικές αφηγήσεις (ενθουσιασμένος, ανήσυχος, ενοχλημένος, περήφανος, επίλυση προβλήματος, κάτι σημαντικό) από κάθε παιδί. Η μικροδομική ανάλυση περιλαμβάνει μετρήσεις που αφορούν τη συντακτική (π.χ αριθμός δευτερευουσών προτάσεων) και λεξιλογική πολυπλοκότητα (π.χ Μέσο Μήκος Εκφοράς Λέξεων) του δείγματος αφήγησης.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεδομένων έδειξαν ότι ορισμένες μετρήσεις αυξάνονται ως συνάρτηση της ηλικίας, ενώ άλλες όχι (π.χ. MLU). Εν τούτοις, δεν εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ μικρότερων και μεγαλύτερων παιδιών. Στατιστικά σημαντική διαφορά εντοπίστηκε μεταξύ κοριτσιών και αγοριών αναφορικά με την κατηγορία κύριων προτάσεων.

Συμπεράσματα: Το εργαλείο που έχει χορηγηθεί στην παρούσα έρευνα δίνει τη δυνατότητα χρήσης του, τόσο από λογοπαθολόγους όσο και από άλλους ειδικούς, ως μέσον αξιολόγησης όλων των γλωσσικών επιπέδων του παιδιού. Επιπλέον, μέσω της χορήγησης του εργαλείου GLOBAL TALES δύναται να εντοπιστούν δυσκολίες και αδυναμίες οι οποίες μετέπειτα μπορούν να αποτελέσουν τους στόχους της θεραπευτικής παρέμβασης σε κυπριόπουλα παιδιά.

Λέξεις κλειδιά: προσωπικό αφήγημα, μικροδομική ανάλυση, Πρωτόκολλο Διερεύνησης Προσωπικών Αφηγημάτων

ABSTRACT

Introduction: Telling personal narratives is an ability that emerges relatively early and undergoes further development throughout the preschool and elementary school years. Sharing personal narratives promotes friendships, and physical and emotional health supports classroom participation and underpins academic and vocational success. Although personal narratives are universal discourse genres, little research has been conducted on children's ability to share personal narratives.

Purpose: The purpose of this study is the microstructure analysis of the personal narratives of Cypriot children as well as the identification of possible similarities or differences due to chronological age or gender.

Methods and Material: Twenty children aged 8 to 10 years old participated. Global-*tales* protocol (Westerveld, Lyons, Nelson, et al., 2022) was used to elicit six personal narratives (excited, worried, annoyed, proud, problem situation, something important) from each child. Measures of micro-structure, including measures of syntactic complexity (Mean Length of Utterances, Percentage of Subordinated Clauses) and semantic complexity (Number of Different Words, Type Token Ratio), were examined as a function of age and topic.

Results: The initial results of the data analysis showed that some measurements (e.g. the number of different words) increase as a function of age, whereas others do not (e.g. MLU). There is not a statistically significant difference between younger and older children. However, there is a statistically significant difference between girls and boy during telling of a story. More specifically, the significant difference is found in the category of main sentences. Girls have produced more main sentences than group of boys.

Discussion/ outcomes: Our findings are discussed in the context of translational clinical applications relative to assessment, diagnosis and intervention frameworks. In addition, the discussion focuses on how the findings relate to the theoretical discussion regarding a bi-dialectal context where native varieties differ from those used in classrooms and written materials.

Keywords: personal narrative, microstructure analysis, GLOBAL TALES

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	x
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	xi
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	xii
1 Εισαγωγή.....	1
1.1 Αφηγηματική Ικανότητα	1
1.2 Προσωπικό Αφήγημα	4
1.2.1 Σημαντικότητα του προσωπικού αφηγήματος.....	6
1.4 Ερευνητικός Σκοπός	10
1.4.1 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	10
2 Μεθοδολογία Έρευνας.....	11
2.1 Συμμετέχοντες.....	11
2.2 Εργαλείο Μέτρησης.....	12
2.3 Διαδικασία Χορήγησης του εργαλείου.....	13
3 Αποτελέσματα για τις 2 ηλικιακές ομάδες συμμετεχόντων.....	15
4 Αποτελέσματα για την ομάδα κοριτσιών και την ομάδα αγοριών.....	19
5 Συζήτηση.....	23
5.1 Συζήτηση Αποτελεσμάτων για τις 2 ηλικιακές ομάδες συμμετεχόντων.....	23
5.2 Συζήτηση Αποτελεσμάτων για την ομάδα κοριτσιών και την ομάδα αγοριών....	24
6 Περιορισμοί.....	26
7 Συμπεράσματα.....	28
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	29

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1:Μικροδομική Ανάλυση για ομάδα 1 και ομάδα 215

Πίνακας 2: Μικροδομική Ανάλυση για ομάδα κοριτσιών και αγοριών19

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Σύγκριση των κατηγοριών λέξεων μεταξύ των 2 ηλικιακών ομάδων	16
Διάγραμμα 2: Σύγκριση των κατηγοριών προτάσεων μεταξύ των 2 ηλικιακών ομάδων	17
Διάγραμμα 3: Σύγκριση Μέσου Μήκους Εκφοράς μεταξύ των 2 ηλικιακών ομάδων	18
Διάγραμμα 4: Σύγκριση των κατηγοριών λέξεων μεταξύ των κοριτσιών και των αγοριών.....	19
Διάγραμμα 5: Σύγκριση των κατηγοριών προτάσεων μεταξύ των κοριτσιών και αγοριών.....	20
Διάγραμμα 6: Σύγκριση Μέσου Μήκους Εκφοράς μεταξύ των κοριτσιών και αγοριών	21

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΕΠΑΚ: Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΤΑ: Τοπική Ανάπτυξη

ΠΑ: Προσωπική Αφήγηση

ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ

Global TALES protocol

Πρωτόκολλο διερεύνησης προσωπικών
αφηγημάτων

Type Token Ratio

Αναλογία Διαφορετικών Λέξεων

1 Εισαγωγή

1.1 Αφηγηματική Ικανότητα

Η αφήγηση είναι η εξιστόρηση ιστοριών που βασίζονται είτε σε ρεαλιστικά είτε σε φανταστικά γεγονότα τα οποία δημιουργούνται μέσω της ορθής σύνθεσης προτάσεων. Η διαδικασία σύνθεσης των προτάσεων γίνεται με βάση το εκάστοτε πλαίσιο, τους χαρακτήρες, τις ενέργειες, τα συναισθήματα, τα κίνητρα, και τα αποτελέσματα (Gillam & Pearson, 2004).

Η ικανότητα της αφήγησης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανθρώπινη επικοινωνία. Αποτελεί μία κρίσιμη δεξιότητα της γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού καθώς μέσω της αφήγησης το παιδί μαθαίνει να δημιουργεί και να αντιλαμβάνεται λογικές και χρονικές συσχετίσεις ανάμεσα στα διάφορα γεγονότα που εκτυλίσσονται. Μέσω αυτής της διαδικασίας, το παιδί αρχίζει να αποκτά τις δεξιότητες που απαιτούνται για να αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του (Duinmeijer et al., 2012).

Για να αποκτηθούν και να ενδυναμωθούν οι δεξιότητες αφήγησης, προαπαιτείται η ύπαρξη γνωστικών ικανοτήτων. Η μνήμη, η προσοχή, η οργάνωση και ο προγραμματισμός μπορούν να βοηθήσουν το παιδί να αντιληφθεί τη χρονική συσχέτιση που μπορεί να υπάρξει μεταξύ διαφόρων γεγονότων. Επίσης τα παιδιά, για να μπορέσουν να γίνουν καλοί αφηγητές, θα πρέπει να μπορούν να αντιληφθούν την προοπτική του ακροατή τους. Μέσω της αντίληψης της προοπτικής του ακροατή θα μπορούν να προσαρμόζουν, εξατομικευμένα, την ιστορία τους (Norbury & Bishop, 2003). Η αφήγηση μίας ιστορίας προαπαιτεί τη χρήση όλων των γλωσσολογικών επιπέδων. Έτσι, τα παιδιά θα πρέπει να αναπτύξουν τις γλωσσικές δεξιότητες τους σε φωνολογικό, μορφολογικό, σημασιολογικό, συντακτικό και πραγματολογικό επίπεδο ούτως ώστε να εξιστορήσουν ένα αφήγημα (Duinmeijer et al., 2012). Η ανάπτυξη του αφηγηματικού λόγου φαίνεται να αναπτύσσεται σταδιακά, καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν. Η Applebee (1978), με βάση την υπόθεση ότι οι ιστορίες αποτελούνται από διακριτά στοιχεία, μελέτησε τους τρόπους με τους οποίους τα παιδιά προσχολικής ηλικίας οργανώνουν αυτά τα συστατικά στις αφηγήσεις τους και όρισε έξι αναπτυξιακά στάδια, που αποτελούν τα βήματα προς την επίτευξη της πλήρους αφηγηματικής ανάπτυξης. Αυτά τα στάδια αφορούν παιδιά ηλικίας από 2;0 έως 6;0 ετών όπου κατ’

αυτό το ηλικιακό εύρος το παιδί από την παραγωγή ασύνδετων μικροδομών περνά στην ολοκληρωμένη αφήγηση. Η αφηγηματική ικανότητα του παιδιού φαίνεται να ωριμάζει με το πέρας της σχολικής ηλικίας. Κατά συνέπεια, η ανάπτυξη της αφηγηματικής ικανότητας ξεκινά από την πρώτη βρεφική ηλικία και ολοκληρώνεται κατά την παιδική ηλικία. Η Kemper (1984) υποστηρίζει ότι τόσο η κατανόηση όσο και η παραγωγή αφηγήσεων είναι μια διαδικασία που αποκτάται μεταξύ των 2;0 και 10;0 ετών, με μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης μεταξύ 2;0 έως 5;0 ετών. Μετά την ηλικία των δέκα ετών, τα παιδιά παράγουν αφηγήσεις με σύνθετη δομή (Vogindroukas, Miliatzidou, & Tsouti, 2020). Η συντακτική πολυπλοκότητα υπολογίζεται με βάση το Μέσο Μήκος Εκφοράς (MME) και τον αριθμό παραγωγής εξαρτημένων δευτερευουσών εκφορών που προκύπτουν κατά την ανάλυση του γλωσσικού δείγματος του παιδιού. Το MME (μορφημάτων ή λέξεων) αποτελεί σημαντικό δείκτη για τη γλωσσική ικανότητα (Scott & Windsor, 2000) καθώς παιδιά με γλωσσικές διαταραχές σημειώνουν μικρότερο MME, κατά τα έργα αφήγησης, απ' ότι οι συνομήλικοί τους με τυπική ανάπτυξη (Westerveld, 2011).

Η βιβλιογραφία που αναφέρεται στην αφήγηση, καταδεικνύει αρκετούς τύπους αφηγηματικών έργων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να αξιολογηθούν οι αφηγηματικές ικανότητες ενός παιδιού. Ορισμένα έργα ζητούν από τον εξεταζόμενο να δημιουργήσει είτε μία φανταστική ιστορία είτε μία ιστορία βασισμένη σε ρεαλιστικές, προσωπικές του εμπειρίες. Αυτού του τύπου αφηγήσεις μοιάζουν αρκετά με αυθόρμητες διηγήσεις που συμβαίνουν καθημερινά σ' ένα πιο φυσικό πλαίσιο (Ely, McCabe, Wolf & Melzi, 2000). Σε αντίθεση, ένα πιο απομακρυσμένο έργο αφήγησης, από την καθημερινότητα, είναι όταν ο εξεταστής αφηγηθεί μία προσωπική του εμπειρία και ζητήσει από τον εξεταζόμενο να σχολιάσει εάν του έχει συμβεί κάτι ανάλογο. Το παιδί δυσκολεύεται περισσότερο καθώς πρέπει να υιοθετήσει ένα αλλιώτικο γλωσσικό ύφος από το δικό του (Peterson & McCabe 1983). Οι διαφορές ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο τύπους αφήγησης είναι σημαντικές γι' αυτό δεν μπορεί να γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προέρχονται από έρευνες που χορήγησαν διαφορετικού τύπου έργα αφήγησης. Αρκετές φορές, μπορεί να ζητηθεί από ένα παιδί να διηγηθεί μία ιστορία χωρίς οπτικά ή ακουστικά ερεθίσματα, γεγονός που αυξάνει το επίπεδο δυσκολίας του έργου (Duinmeijer et al., 2012). Συνεπώς, δε συνίσταται

σύγκριση μετρήσεων που δεν έχουν προκύψει από την εκτέλεση του ίδιου έργου αφήγησης.

Ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να αξιολογείται ένα αφήγημα έχει αποτελέσει πηγή συζήτησης μεταξύ των ερευνητών. Ωστόσο, οι σημαντικές πτυχές της αφηγηματικής ικανότητας, οι οποίες αξιολογούνται πιο συχνά, είναι η μικροδομή, η μακροδομή και η λειτουργία αξιολόγησης. Με τον όρο “μικροδομή” γίνεται αναφορά στα γραμματικά, συντακτικά και σημασιολογικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ώστε να πραγματοποιηθεί η συνένωση των εκφορών κατά την αφήγηση και η εκφορά της αφήγησης. Η μικροδομική ανάλυση καλύπτει ένα ευρύ φάσμα γλωσσικών χαρακτηριστικών καθώς περιλαμβάνει μετρήσεις για την παραγωγή και την πολυπλοκότητα του δείγματος ομιλίας. Οι μετρήσεις αφορούν τόσο το σύνολο όσο και τη διαφορετικότητα των λέξεων από τις οποίες αποτελείται το δείγμα ομιλίας. Κατά τη μικροδομική ανάλυση, λαμβάνονται μετρήσεις για τη γραμματική ποικιλομορφία των λέξεων καθώς και για τη χρήση των λέξεων που προωθούν τη δημιουργία δευτερεύουσων προτάσεων (Altman, Armon-Lotem, Fichman, & Walters, 2015). Σε αντίθεση, με τον όρο “μακροδομή” ο αξιολογητής επικεντρώνεται στο γενικό περιεχόμενο του αφηγηματικού έργου καθώς δίνεται έμφαση στο νόημα, στη συνοχή και στην οργάνωση του αφηγήματος. Τέλος, ορισμένοι ερευνητές έχουν επικεντρωθεί στη λειτουργία αξιολόγησης εκ μέρους του αφηγητή για το αφηγηματικό του έργο όπου δύναται να σχολιάσει και να εκφράσει σκέψεις και συναισθήματα για το εκάστοτε αφήγημά του. Η λειτουργία αξιολόγησης φανερώνει τη σημασία ενός γεγονότος για τον αφηγητή και παρουσιάζεται συχνότερα στις προσωπικές αφηγήσεις παρά σε οποιοδήποτε άλλο αφηγηματικό είδος (Vogindroukas, Miliatidou, & Tsouti, 2020).

1.2 Προσωπικό Αφήγημα

Οι προσωπικές αφηγήσεις περιέχουν τις εμπειρίες ζωής του αφηγητή. Από τη στιγμή που γεννιέται ο άνθρωπος αλληλεπιδρά με την υπόλοιπη κοινωνία. Η αφήγηση προσωπικών ιστοριών είναι το πρώτο και σημαντικότερο είδος αφήγησης που αποκτούν τα παιδιά από πολύ νεαρή ηλικία (McCabe, Bliss, Barra, & Bennett, 2008). Το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσεται, αρχικά, η προσωπική αφήγηση είναι η οικογένεια καθώς τα παιδιά χρησιμοποιούν καθημερινά προσωπικές αφηγήσεις μέσα από απλές δραστηριότητες, όπως το παιχνίδι και τη ζωγραφική. Το ύφος που υιοθετεί ένας γονιός κατά τη διάρκεια αφήγησης προσωπικών εμπειριών του διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της αφηγηματικής ανάπτυξης και της αυτοβιογραφικής μνήμης του παιδιού. Κατά τη διήγηση προσωπικών ιστοριών, ο αφηγητής αναφέρεται σ' ένα γεγονός που έχει βιώσει και προσπαθεί να μεταφέρει το νόημα αυτής της κατάστασης στον ακροατή του. Συνεπώς, μια συνεκτική αφήγηση απαιτεί τη συμπερίληψη βασικών πληροφοριών όπως “πού;” έλαβε χώρα το γεγονός που αναφέρεται, “πότε συνέβη;” καθώς και την ορθή χρονική παρουσίαση των γεγονότων έτσι ώστε να γίνει επαρκώς αντιληπτό το αφήγημα. Τέλος, ο αφηγητής είναι σημαντικό να κάνει αναφορά στο τι σήμαινε γι' αυτόν το βίωμα το οποίο αφηγήθηκε (Westerveld et al., 2022).

Οι προσωπικές αφηγήσεις γεγονότων φαίνεται να έχουν κάπως διαφορετική αναπτυξιακή πορεία από τις φανταστικές αφηγήσεις τόσο στα παιδιά όσο και στους εφήβους. Τα διαφορετικά είδη αφήγησης απαιτούν διαφορετικές γνωστικές απαιτήσεις από τον αφηγητή. Αν και οι αφηγήσεις προσωπικών γεγονότων είναι οι πιο συχνά παραγόμενες αφηγήσεις σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας, μετά τα πρώτα χρόνια της σχολικής ηλικίας τα παιδιά τείνουν να παράγουν με μεγαλύτερη ευχέρεια φανταστικές παρά προσωπικές αφηγήσεις.

Παρ' όλα αυτά οι ερευνητές έχουν χαρτογραφήσει μια γενική αναπτυξιακή τάση, στην αφηγηματική επάρκεια, από την προσχολική ηλικία έως και την ηλικία της εφηβείας (Peterson & McCabe, 1983). Κατά την ηλικία των 3;0 ετών τα παιδιά τείνουν να παράγουν αφηγήσεις αποτελούμενες από 2 γεγονότα. Ακολούθως, στην ηλικία των 4;0 ετών τα παιδιά παράγουν αφηγήσεις αποτελούμενες από περισσότερα από 2 γεγονότα.

Όμως, αρκετά συχνά οι αφηγήσεις τους δεν έχουν χρονική αλληλουχία καθώς παράγουν τα γεγονότα χωρίς να ακολουθούν μία λογική σειρά. Στην ηλικία των 5;0 ετών τα παιδιά αρχίζουν να αφηγούνται γεγονότα του παρελθόντος, με λογική σειρά, και μεταδίδουν το νόημα της ιστορίας τους χωρίς όμως να πραγματοποιούν προσωπικά σχόλια και να εφευρίσκουν τρόπο επίλυσης σε τυχόν πρόβλημα. Ακολούθως, στην ηλικία των 6;0 ετών τα παιδιά έχουν την ικανότητα να αφηγηθούν μια ιστορία με τουλάχιστον 2 γεγονότα καθώς και να προβούν σε σχολιασμούς για το αφήγημά τους. Οι προσωπικές αφηγήσεις στον παρόν ηλικιακό επίπεδο χαρακτηρίστηκαν από τους ερευνητές ως “κλασσικό” αφήγημα (Stevens, 1986).

Ο Resse και οι συνεργάτες του (2011) διερεύνησαν τη συνοχή του προσωπικού αφηγήματος εντός ευρύτερου ηλικιακού φάσματος, από την προσχολική ηλικία έως την ενηλικίωση. Οι διαστάσεις στις οποίες εστίασαν ήταν οι ακόλουθες τρεις: α) πλαίσιο, β) χρονολογία, γ) θεματολογία. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παρούσα μελέτη ήταν ότι τα παιδιά ηλικίας 3;0 έως 5;0 ετών παρήγαγαν αφηγήσεις που ήταν σχετικές, αλλά συχνά δεν αντλούσαν πληροφορίες από τα συμφραζόμενά τους. Επιπλέον, η ικανότητα σειροθέτησης των γεγονότων σε αυτό το ηλικιακό εύρος ήταν μειωμένη. Τα παιδιά σχολικής ηλικίας παρείχαν κάποιες πληροφορίες μέσω των συμφραζομένων τους και η ικανότητα παρουσίασης των γεγονότων με χρονική σειρά ήταν βελτιωμένη. Η ικανότητα παρουσίασης των γεγονότων με σωστή χρονική σειρά συνέχισε να βελτιώνεται μέχρι και το μέσο της εφηβείας. Σε αυτή την ηλικία, οι έφηβοι παρήγαγαν αφηγήματα συμπεριλαμβάνοντας πιο συγκεκριμένες πληροφορίες. Τέλος, οι περισσότεροι έφηβοι παρήγαγαν προσωπικές αφηγήσεις σχετικές με τη θεματολογία αλλά δεν συμπεριλάμβαναν περαιτέρω ανάλυση ή σύνδεση με άλλες εμπειρίες τους.

Ο Shiro (2003) αναφέρει ότι τα παιδιά ηλικίας 6;0-10;0 ετών πραγματοποιούσαν περισσότερα προσωπικά σχόλια στις φανταστικές ιστορίες απ’ ότι στις προσωπικές ιστορίες τους. Ο Allen (1994) κατά τη μελέτη του εντόπισε ότι τα παιδιά παρήγαγαν προσωπικά αφηγήματα με χαμηλότερα επίπεδα μακροδομής σε σχέση με τα επίπεδα των φανταστικών αφηγημάτων. Αυτές οι μελέτες προτείνουν ότι τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης παρουσιάζουν ένα πλεονέκτημα για τις προσωπικές αφηγήσεις κατά την προσχολική ηλικία και κατά τα πρώτα χρόνια της σχολικής ηλικίας. Αργότερα όμως,

φαίνεται ότι τα παιδιά αφηγούνται με καλύτερη δομή και οργάνωση φανταστικού τύπου αφηγήσεις (Westby & Culatta, 2016).

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων που ενισχύουν την παραγωγή πιο σύνθετων φανταστικών ιστοριών παρά προσωπικών, ίσως οφείλεται στα ακαδημαϊκά πρότυπα που επικρατούν μετά τα πρώτα χρόνια της σχολικής ηλικίας. Οι σχολικές απαιτήσεις φαίνεται να προωθούν ένα καλύτερα οργανωμένο και δομημένο αφήγημα που οδηγεί στην ενίσχυση του φανταστικού παρά του προσωπικού αφηγήματος (Westby & Culatta, 2016).

1.3.1 Σημαντικότητα του προσωπικού αφηγήματος

Παρ' όλο που η προσωπική αφήγηση λαμβάνει τη λιγότερη προσοχή κατά τα ακαδημαϊκά χρόνια του ατόμου, έχει αναγνωριστεί ότι επηρεάζει σημαντικά την απόκτηση δεξιοτήτων συζήτησης (Vogindroukas, Miliatzidou, & Tsouti, 2020). Το είδος προσωπικού αφηγηματικού λόγου αποτελεί κύριο στοιχείο κατά τις αλληλεπιδράσεις του ατόμου όπου συμμετέχει σε διάλογο και συζήτηση· ο Schank (1990) ισχυρίστηκε ότι οι συνομιλίες δεν είναι τίποτα περισσότερο από μια ανταποκρινόμενη αφήγηση καθώς ο κάθε συνομιλητής αφηγείται ή επαναδιηγείται καταστάσεις που είτε έζησε ο ίδιος είτε κάποιος άλλο άτομο. Οι προσωπικές αφηγήσεις είναι σημαντικές για τη δημιουργία και τη διατήρηση κοινωνικών σχέσεων. Οι κοινωνικές σχέσεις βασίζονται στην ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών. Κατά την αλληλεπίδραση, ο άνθρωπος σπάνια παράγει φανταστικές αφηγήσεις καθώς επιθυμεί να μοιραστεί πληροφορίες για τον εαυτό του και ακολούθως να μάθει πληροφορίες για τον συνομιλητή του. Τα άτομα σε μια συζήτηση, συχνά, επιδιώκουν να ανακαλύψουν τυχόν ομοιότητες σε εμπειρίες και ενδιαφέροντά τους (Westby & Culatta, 2016). Επιπλέον, το προσωπικό αφήγημα αντανakλά και ενισχύει τις κοινωνικές, συναισθηματικές, γλωσσικές και γνωστικές δεξιότητες του παιδιού· απαραίτητες ικανότητες για την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία (Vogindroukas, Miliatzidou, & Tsouti, 2020). Επιπρόσθετα, τα παιδιά μέσα από τα προσωπικά αφηγήματα μοιράζονται τις εμπειρίες τους εντός διαφόρων κοινωνικών ομάδων σύμφωνα με τους εκάστοτε πολιτισμικούς κανόνες. Η διαδικασία αυτή προσφέρει την ευκαιρία στο παιδί να εκτεθεί σε διαφορετικές απόψεις καθώς μοιράζεται, συζητά, ακούει διαφορετικές

εκδοχές ή υποθέσεις σχετικά με ένα συμβάν. Αποτέλεσμα αυτού, το άτομο να ενισχύει και να αναπτύσσει τις πραγματολογικές του δεξιότητες (Fivush, Haden, & Reese, 2006).

Η ικανότητα παραγωγής συνεκτικών προσωπικών αφηγήσεων συνδέεται με την ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας και της ψυχικής ευημερίας του ατόμου. Ακόμα κι αν οι προσωπικές εμπειρίες του ατόμου ήταν τραυματικές, αν μπορεί να τις αφηγηθεί μέσω συνεκτικών αφηγήσεων, αποτελεί ένδειξη καλύτερου επιπέδου ψυχικής υγείας. Οι ιστορίες που μοιράζεται κανείς για τα προσωπικά βιώματά του καθοδηγούν τη συμπεριφορά του καθώς οι προσωπικές αφηγήσεις αποτελούν ένα ταξίδι στο παρελθόν του ατόμου. Έτσι, όσο καλύτερα μπορεί κανείς να αφηγηθεί προσωπικά βιώματα του παρελθόντος τόσο καλύτερα μπορεί να οραματιστεί τον εαυτό του στο μέλλον (Westby, 2021).

Η διερεύνηση των προσωπικών αφηγημάτων είναι περιορισμένη για τα κυπριόπουλα παιδιά καθώς χαρακτηρίζονται ως δι- διαλεκτικοί ομιλητές αφού η πρώτη γλωσσική ποικιλία που θα έρθουν σε επαφή, από τη γέννηση τους, είναι η κυπριακή διάλεκτος. Έπειτα, από μικρή ηλικία, αρχίζουν να έχουν επαφή και με την Κοινή Ελληνική γλώσσα, κυρίως, μέσω των τηλεοπτικών προγραμμάτων και της φοίτησης τους στο δημόσιο σχολείο. Στην Κοινή Ελληνική Γλώσσα έχει πραγματοποιηθεί μελέτη κατά την οποία χορηγήθηκε το “Πρωτόκολλο Διερεύνησης Προσωπικών Αφηγημάτων (GLOBAL TALES)” σε 20 παιδιά, 10 αγόρια και 10 κορίτσια ηλικίας 10;0 ετών (Vogindroukas, Miliatzidou, & Tsouti, 2020). Ένας από τους κύριους στόχους της μελέτης ήταν η μικροδομική ανάλυση του γλωσσικού δείγματος κάθε συμμετέχοντα κατά την οποία έγινε μέτρηση και καταγραφή των ανεξάρτητων προτάσεων, των δευτερευουσών προτάσεων, του συνολικού αριθμού λέξεων και του αριθμού διαφορετικών λέξεων. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα ήταν ότι η επίδοση των παιδιών κατά τη μικροδομική ανάλυση αυξάνεται διαρκώς, με την πάροδο του χρόνου, μέχρι την ηλικία των 10;0 ετών. Μελέτες σε παιδιά τυπικής ανάπτυξης επισημαίνουν ότι, ακόμη και στο ίδιο δείγμα ατόμων, οι επιδόσεις όσον αφορούν την μικροδομή δεν ακολουθούν μια κοινή πορεία (Justice et al., 2006; Westerveld, & Moranb, 2011). Τέλος, δεν παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις 2 ομάδες συμμετεχόντων, αγοριών και κοριτσιών.

Ο δι – διαλεκτισμός στην Κύπρο αποτελεί μία μορφή διγλωσσίας (Rowe & Grohmann, 2013). Έτσι, το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει τη γενίκευση αποτελεσμάτων, στα κυπριόπουλα παιδιά, που προκύπτουν από έρευνες με συμμετέχοντες ομιλητές της Κοινής Ελληνικής γλώσσας. Τα υπάρχοντα ερευνητικά δεδομένα για τις προσωπικές αφηγήσεις κυπριόπουλων παιδιών τυπικής ανάπτυξης, ηλικίας 10;3 έως 11;09 ετών προκύπτουν από τη μελέτη της Θεοδώρου και Πετεινού κατά την οποία χορηγήθηκε το “Πρωτόκολλο Διερεύνησης Προσωπικών Αφηγημάτων (GLOBAL TALES)” σε 19 συμμετέχοντες. Ακολούθως, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από τη χορήγηση καθώς και σύγκριση των αποτελεσμάτων με δεδομένα από 11 ξενόγλωσσους πληθυσμούς. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του λογισμικού “Συστηματική Ανάλυση των γλωσσικών μεταγραφών” (SALT- Systematic Analysis of Language Transcripts conventions). Το εργαλείο SALT αποτελεί ένα από τα πιο πολυχρησιμοποιημένα εργαλεία που εξυπηρετεί στην ανάλυση γλωσσικού δείγματος (Tucci, Plante, Heilmann, & Miller, 2022). Το παρόν λογισμικό τυποποιεί τη διαδικασία εκμαίευσης, μεταγραφής και ανάλυσης των γλωσσικών δειγμάτων. Περιλαμβάνει έναν επεξεργαστή μεταγραφής, τυπικές αναφορές και βάσεις δεδομένων αναφοράς για σύγκριση των μετρήσεων, του γλωσσικού δείγματος, με τυπικούς συνομηλικούς (Miller, Andriacchi, & Nockerts, 2016).

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη συγκεκριμένη ανάλυση αφορούν πτυχές της μικροδομής όπως για παράδειγμα αριθμό συνολικών λέξεων, αριθμών διαφορετικών λέξεων κ.ά. Κατά τη στατιστική ανάλυση των παρόντων δεδομένων, προέκυψε ότι ο μέσος όρος (Μ.Ο) παραγωγής προτάσεων ήταν 80.79 και ο Μ.Ο παραγωγής διαφορετικών λέξεων ήταν 396.68. Πέραν τούτων, μέσω της ανάλυσης των δειγμάτων των προσωπικών αφηγήσεων προέκυψαν περαιτέρω ευρήματα.

Παρατηρήθηκε ότι τα κυπριόπουλα παιδιά προτιμούσαν να αναφερθούν σε προσωπικές ιστορίες τους που είχαν ως θέμα κάποια ασθένεια ή τυχόν ατύχημα καθώς και αφήγηση προσωπικών ιστοριών με αναφορά σε θάνατο κάποιου προσώπου ή κατοικιδίου τους. Επιπλέον, συγκριτικά με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, τα κυπριόπουλα παιδιά σημείωσαν το υψηλότερο ποσοστό παροχής βοήθειας κατά την ακρόαση και των 6 ερωτήσεων του εργαλείου (Westerveld et al., 2022). Η συγκεκριμένη μελέτη αφορούσε

παιδιά μεγαλύτερης σχολικής ηλικίας (10;3 έως 11;09) σε αντίθεση με την παρούσα έρευνα όπου οι συμμετέχοντες θα είναι παιδιά μικρότερης σχολικής ηλικίας (8;0-10;0 ετών). Αποτέλεσμα αυτού, η σύγκριση των δύο ηλικιακών ομάδων και η καταγραφή πιθανών ομοιοτήτων ή διαφορών κατά την ανάλυση των προσωπικών αφηγημάτων.

1.4 Ερευνητικός Σκοπός

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που αντλούνται από την προυπάρχουσα βάση δεδομένων, προκύπτει η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα των δεξιοτήτων που αφορούν τα προσωπικά αφηγήματα στα κυπριόπουλα παιδιά τυπικής ανάπτυξης. Ειδικότερα, κατά την παρούσα μελέτη θα χορηγηθεί το διεθνές πρωτόκολλο προσωπικών αφηγημάτων (Westby, 2021), σε παιδιά ηλικίας 8;0 έως 10;0 ετών καθώς δεν υπάρχουν ερευνητικά δεδομένα για αυτό το ηλικιακό εύρος. Ακολούθως, θα πραγματοποιηθεί ανάλυση των δεδομένων μικροδομής αξιοποιώντας τις κατευθυντήριες οδηγίες του Systematic Analysis of Language Transcripts (SALT) (Miller & Iglesias, 2008). Απώτερος στόχος της παρούσας μελέτης είναι η μικροδομική ανάλυση του προσωπικού αφηγήματος των κυπριόπουλων παιδιών.

1.4.1 Ερευνητικά Ερωτήματα

Πέραν του απώτερου σκοπού, κατά τη συγκεκριμένη έρευνα τίθενται τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

-Υπάρχουν διαφορές ή ομοιότητες στις μετρήσεις μικροδομής (αριθμός διαφορετικών λέξεων, συνολικός αριθμός λέξεων, μέσο μήκος εκφοράς σε λέξεις, συνολικός αριθμός προτάσεων, κύριες προτάσεις, δευτερεύουσες προτάσεις, c-units), που συλλέχθηκαν μέσω προσωπικών αφηγημάτων, ανάμεσα στις 2 ηλικιακές ομάδες των συμμετεχόντων;

-Παρατηρούνται διαφορές ή ομοιότητες στις μετρήσεις μικροδομής (αριθμός διαφορετικών λέξεων, συνολικός αριθμός λέξεων, μέσο μήκος εκφοράς σε λέξεις, συνολικός αριθμός προτάσεων, κύριες προτάσεις, δευτερεύουσες προτάσεις, c-units), των προσωπικών αφηγημάτων λόγω φύλου;

2 Μεθοδολογία Έρευνας

2.1 Συμμετέχοντες

Στη συγκεκριμένη μελέτη συμμετείχαν 20 δι - διαλεκτικά παιδιά, ηλικίας 8;2 – 10;2 ετών. Συμμετείχαν παιδιά των οποίων οι γονείς είναι Ελληνοκύπριοι και τα οποία έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει στην Κύπρο και δεν παρέμειναν για μεγάλο χρονικό διάστημα στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένου της Ελλάδας.

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε δύο ηλικιακές ομάδες. Η πρώτη ομάδα (ομάδα 1) αφορά παιδιά ηλικίας 8;2 έως 9;0 ετών (Μέσος όρος ηλικίας: 8;6, Τυπική Απόκλιση: 0;3 μηνών) και η δεύτερη ομάδα (ομάδα 2) αφορά παιδιά ηλικίας 9;1 έως 10;2 ετών (Μέσος όρος ηλικίας: 9;7, Τυπική Απόκλιση: 0;4 μήνες). Ακολούθως, ένας δεύτερος διαχωρισμός των παιδιών έγινε βάσει φύλου. Ο αριθμός των συμμετεχόντων ήταν 10 αγόρια και 10 κορίτσια. Για την ομάδα των κοριτσιών ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 8;8 και η τυπική απόκλιση 0;8 μηνών. Για την ομάδα των αγοριών ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 9;5 ετών και η τυπική απόκλιση 0;5 μηνών. Το δείγμα των ομάδων συλλέχθηκε μέσω τυχαίας και σκόπιμης δειγματοληψίας, αντίστοιχα. Ο διαχωρισμός σε δύο ομάδες, πραγματοποιήθηκε βάσει της προτεινόμενης πρακτικής για τον προσδιορισμό της ακρίβειας των διαγνωστικών διαδικασιών (Thordardottir et al., 2011). Ο αριθμός του δείγματος της παρούσας μελέτης, είναι ανάλογος με τις διαθέσιμες μελέτες από μη αγγλόφωνες χώρες όπου σκοπό είχαν τη μικροδομική ανάλυση του προσωπικού αφηγήματος και τον καθορισμό των θεμάτων που εκφράζουν τα παιδιά (Westerveld et al., 2022).

Οι συμμετέχοντες κατάγονται από την επαρχία Λεμεσού και Λευκωσίας και στην πλειοψηφία φοιτούν σε δημόσια δημοτικά σχολεία. Για την εξασφάλιση της γονικής συναίνεσης των παιδιών, δόθηκε μία ενημερωτική επιστολή που επεξηγούσε τους σκοπούς της παρούσας μελέτης. Συμμετείχαν μόνο τα παιδιά των οποίων οι γονείς έδωσαν γραπτώς τη συγκατάθεσή τους για συμμετοχή των παιδιών τους στην παρούσα έρευνα. Μαζί με τη συγκατάθεση των γονέων ζητήθηκε από τους γονείς να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο για να δηλωθούν κάποια δημογραφικά στοιχεία του συμμετέχοντα και της οικογένειάς του, όπως για παράδειγμα το μορφωτικό επίπεδο των γονέων και η δήλωση επαγγέλματός τους. Οι συμμετέχοντες της έρευνας επιλέχθηκαν βάσει των ακόλουθων κριτηρίων: (i) τα παιδιά τα οποία συμμετείχαν στην

έρευνα δεν έπρεπε να είχαν κάποιο νευρολογικό, συναισθηματικό, αναπτυξιακό ή συμπεριφοριστικό ιστορικό, (ii) έπρεπε να διαθέτουν επαρκή όραση και ακοή για τους σκοπούς χορήγησης της δοκιμασίας, (iii) να μην παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στον κινητικό συντονισμό και (v) η λεκτική επάρκεια τους να αντιστοιχεί στο αντίστοιχο επίπεδο της χρονολογικής τους ηλικίας.

Οι πληροφορίες αυτές ανακτήθηκαν μέσω του ερωτηματολογίου που συμπλήρωσαν γραπτώς οι γονείς.

2.2 Εργαλείο Μέτρησης

Το εργαλείο μέτρησης που χορηγήθηκε στους συμμετέχοντες της παρούσας μελέτης είναι το “Πρωτόκολλο Διερεύνησης Προσωπικών Αφηγημάτων (GLOBAL TALES- διαθέσιμο στον: <https://osf.io/ztqg6/>)” το οποίο αποτελείται από έξι προτροπές που ενθαρρύνουν την παραγωγή προσωπικών αφηγήσεων σε παιδιά σχολικής ηλικίας.

Η καταλληλότητα του εργαλείου ελέγχθηκε μέσω της χορήγησης του σε 249 παιδιά με καταγωγή από 10 διαφορετικές χώρες, ηλικίας 10;0 ετών · οι συμμετέχοντες ήταν ομιλητές 8 διαφορετικών γλωσσών (Westveld et al., 2022). Ακολούθως, συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν οι απόψεις και οι προβληματισμοί των ερευνητών σχετικά με τη διαδικασία προσαρμογής του πρωτοκόλλου ώστε να είναι κατάλληλο για χορήγηση στην ομιλούμενη γλώσσα της χώρας του καθενός. Κατά τη χορήγηση του πρωτοκόλλου, συλλέχθηκε δείγμα ομιλίας απ’ όλους τους συμμετέχοντες καθώς οι περισσότεροι απάντησαν και στις έξι ερωτήσεις. Παρ’ όλα αυτά, οι ατομικές διαφορές ήταν εμφανείς κατά την καταγραφή του δείγματος ομιλίας. Παρατηρήθηκε ότι οι απαντήσεις των παιδιών, απ’ όλες τις χώρες οι οποίες συμμετείχαν, μοιράζονταν πολλά κοινά στοιχεία σχετικά με το θέμα της συζήτησης προσωπικές αφηγήσεις των παιδιών ως απάντηση στις προτροπές, διαπιστώσαμε ότι τα παιδιά από σε όλο τον κόσμο μοιράζονται πολλά κοινά σημεία σχετικά με τα θέματα συζήτησης. Άλλη μία φορά παρατηρήθηκε ότι η ατομική μεταβλητότητα ήταν υψηλή, υποδεικνύοντας ότι το πρωτόκολλο είναι αποτελεσματικό στο να παροτρύνει τα παιδιά να μοιραστούν τις προσωπικές τους εμπειρίες χωρίς όμως να υποχρεώνουν ένα παιδί να επικεντρωθεί σε ένα συγκεκριμένο θέμα κάθε φορά.

Επιπλέον, η στάθμιση του παρόντος εργαλείου είναι ένας από τους βασικούς στόχους με σκοπό να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία αξιολόγησης θα είναι τυποποιημένη και συγχρόνως ευέλικτη ώστε να παρέχει την ευκαιρία σε παιδιά από διαφορετικούς πολιτισμούς να παράγουν τις δικές τους προσωπικές ιστορίες διατηρώντας το πολιτισμικό προφίλ τους (Westerveld et al., 2022).

Στην παρούσα έρευνα, το εργαλείο μέτρησης χορηγήθηκε από τη συγγραφέα της παρούσας εργασίας η οποία είναι εγγεγραμμένη Λογοθεραπεύτρια·είναι φυσική ομιλήτρια της Κυπριακής-Ελληνικής. Έλαβε εκπαίδευση για τον τρόπο χορήγησης του εργαλείου προτού αρχίσει η επίσημη χορήγησή του.

2.3 Διαδικασία Χορήγησης του εργαλείου

Κατά τη χορήγηση της δοκιμασίας, ο εξεταστής παρουσίασε γραπτά και προφορικά έξι ερωτήσεις στον εξεταζόμενο ο οποίος είχε χρόνο να σκεφτεί και να απαντήσει την κάθε ερώτηση εκφράζοντας μία ιστορία. Η κάθε ερώτηση αναγραφόταν σε μία ξεχωριστή πλαστικοποιημένη καρτέλα την οποία παρουσίαζε ο εξεταστής προς το παιδί κατά την ανάγνωση της αντίστοιχης ερώτησης. Οι ερωτήσεις παρουσιάζονταν με προκαθορισμένη σειρά σε όλους τους συμμετέχοντες. Οι έξι ερωτήσεις ζητούσαν από τον συμμετέχοντα να διηγηθεί μία ιστορία που του έχει συμβεί, δίνοντας όσες περισσότερες πληροφορίες μπορεί έτσι ώστε ο εξεταστής να λάβει μία ξεκάθαρη εικόνα για το τι συνέβαινε κάθε φορά. Ο εξεταστής τόνιζε στον κάθε συμμετέχοντα ότι δεν χρειάζεται να είναι απαραίτητα μία πολύ μεγάλη ή ξεχωριστή ιστορία όπως καθοριζόταν στο πρωτόκολλο. Ο εξεταστής διάβαζε την ερώτηση και έδινε χρόνο στον συμμετέχοντα να απαντήσει. Σε περίπτωση που ο συμμετέχοντας καθυστερούσε αρκετά να απαντήσει ή εκδήλωνε δυσκολία σε κάποια ερώτηση, τότε ο εξεταστής τον προέτρεπε, χρησιμοποιώντας τις προκαθορισμένες προτροπές που αναφέρονται στο πρωτόκολλο, να πει κάτι. Οι προτροπές είναι συγκεκριμένα παραδείγματα ιστοριών έτσι ώστε να δοθούν ως βοήθεια στον συμμετέχοντα. Η κάθε ερώτηση έχει τη δική της προτροπή έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να λαμβάνουν ίδιες προτροπές, αν χρειαστεί. Η διαδικασία χορήγησης της παρούσας δοκιμασίας έχει διάρκεια περίπου 10 λεπτά. Οι 6 ερωτήσεις που αποτελούν το πρωτόκολλο διερεύνησης προσωπικών αφηγημάτων (GLOBAL TALES) είναι οι εξής:

- 1) Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που ένιωσες ενθουσιασμένος/η ή ευτυχισμένος/η.
- 2) Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που ένιωσες ανήσυχος/η ή μπερδεμένος/η. Πιθανόν για κάποια φορά που έγιναν πολλά πράγματα μαζί και δεν ήξερες τι να κάνεις.
- 3) Πες μου για κάποια φορά που ένιωσες πραγματικά ενοχλημένος/η ή θυμωμένος/η.
- 4) Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που ένιωσες περήφανος/η για τον εαυτό σου.
- 5) Πες μου για κάποια φορά που είχες κάποιο πρόβλημα και έπρεπε να το λύσεις. Πες μου τι συνέβη και τι έκανες για να το λύσεις.
- 6) Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που συνέβη κάτι σε σένα και ήταν πολύ σημαντικό.

3 Αποτελέσματα για τις 2 ηλικιακές ομάδες συμμετεχόντων

Πίνακας 1:Μικροδομική Ανάλυση για ομάδα 1 και ομάδα 2

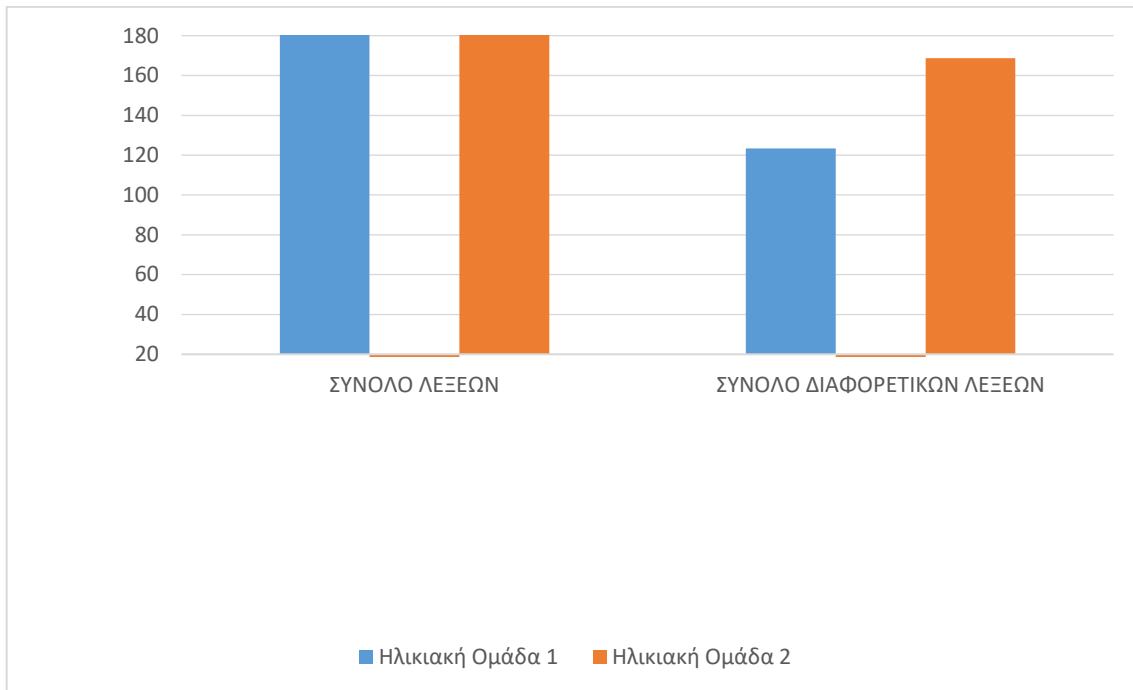
Κατηγορία	Μέσος Όρος (Μ.Ο) Ομάδα 1	Τυπική Απόκλιση (Τ.Α) Ομάδα 1	Μέσος Όρος (Μ.Ο) Ομάδα 2	Τυπική Απόκλιση (Τ.Α) Ομάδα 2
Συνολικός αριθμός προτάσεων	40.89	27.42	55.27	32.74
Συνολικός αριθμός λέξεων	234.44	170.79	354.00	218.79
Μέσο Μήκος Εκφοράς σε λέξεις	9.27	2.15	8.24	2.05
Κύριες προτάσεις	28.22	22.31	41.73	30.23
Δευτερεύουσες προτάσεις	12.00	7.31	13.82	10.21
C-units	27.44	22.15	44.55	27.00
Αριθμός διαφορετικών λέξεων	123.44	66.99	168.64	79.86

*Όπου ομάδα 1, μικρότερη ηλικιακή ομάδα.

*Όπου ομάδα 2, μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα.

Όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα, τα παιδιά που άνηκαν στην ομάδα 2 παρουσίασαν υψηλότερο Μ.Ο στη χρήση δευτερευουσών προτάσεων καθώς και στην παραγωγή C-units. Η ομάδα 2 σημείωσε υψηλότερο Μ.Ο στην παραγωγή προτάσεων, λέξεων καθώς και διαφορετικών λέξεων κατά την εκτέλεση του αφηγηματικού έργου. Παρ'όλα αυτά, ο Μ.Ο του ΜΜΕ της ομάδας 1 είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο Μ.Ο της ομάδας 2.

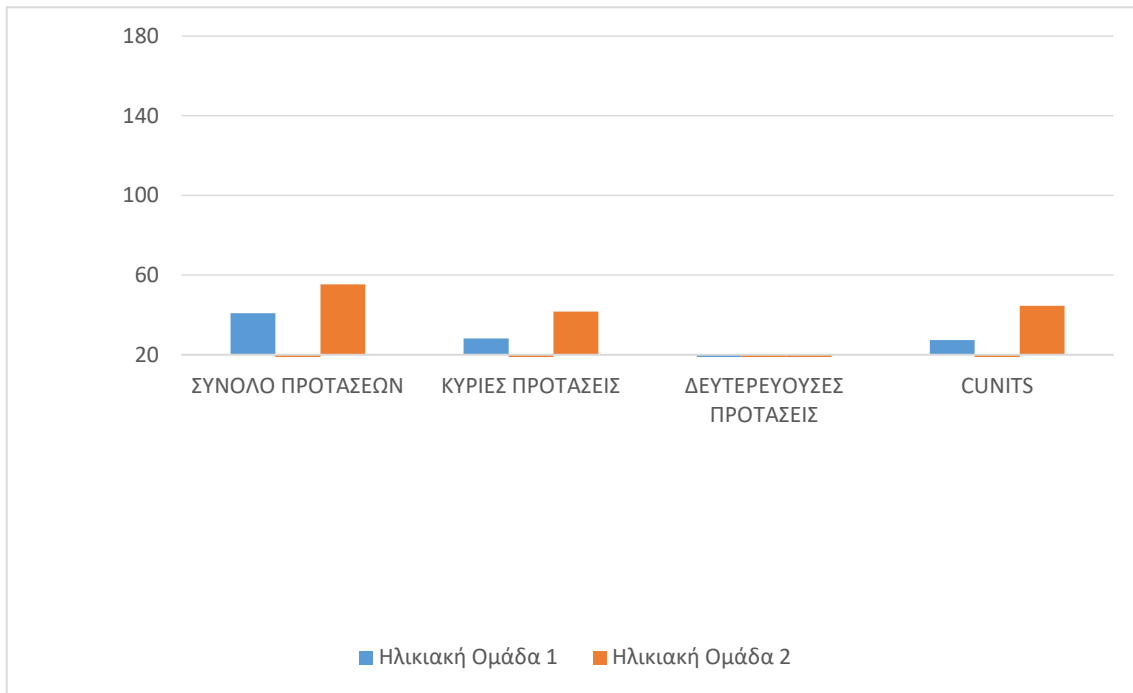
Διάγραμμα 1: Σύγκριση των κατηγοριών λέξεων μεταξύ των 2 ηλικιακών ομάδων.

Η στατιστική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε για να εντοπιστούν οι διαφορές ανάμεσα στις 2 ομάδες, διεξήχθη μέσω της εφαρμογής T – test στην Excel.

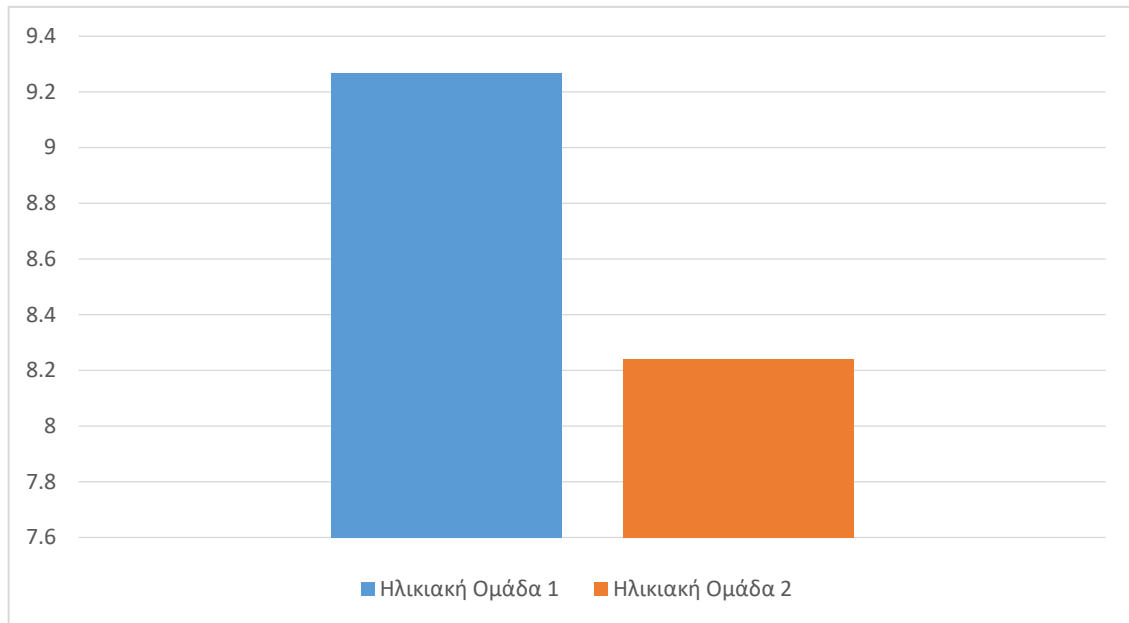
Όπως φαίνεται στο πιο πάνω διάγραμμα, δεν παρατηρείται στατιστικά σημαντική διαφορά στις 2 κατηγορίες καθώς $p=0.12$ για το σύνολο λέξεων και $p=0.09$ για το σύνολο διαφορετικών λέξεων. Η απουσία στατιστικά σημαντικής διαφοράς, δεν υποδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις 2 ηλικιακές ομάδες. Αν και το σκορ για το σύνολο λέξεων και διαφορετικών λέξεων είναι υψηλότερο για την 2η ομάδα, εν τούτοις δεν προκύπτει στατιστικά σημαντική διαφορά.

Διάγραμμα 2: Σύγκριση των κατηγοριών προτάσεων μεταξύ των 2 ηλικιακών ομάδων.

Όπως φαίνεται σ' αυτό το διάγραμμα, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά, αφού $p=0.19$ για την κατηγορία σύνολο προτάσεων. Επιπλέον, δεν παρατηρείται στατιστικά σημαντική διαφορά ούτε στις υπόλοιπες κατηγορίες καθώς $p=0.11$ για την κατηγορία κύριες προτάσεις, $p=0.41$ και $p=0.09$ για τις κατηγορίες δευτερεύουσες προτάσεις και Cunits αντίστοιχα. Η απουσία στατιστικά σημαντικής διαφοράς, δεν υποδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις 2 ηλικιακές ομάδες.

Διάγραμμα 3: Σύγκριση Μέσου Μήκους Εκφοράς Λέξεων μεταξύ των 2 ηλικιακών ομάδων.

Όπως φαίνεται στο συγκεκριμένο διάγραμμα, η ομάδα 1 έχει σημειώσει υψηλότερο σκορ στην κατηγορία του Μέσου Μήκους Εκφοράς συγκριτικά με την ομάδα 2. Ωστόσο, δεν παρουσιάζεται στατιστικά σημαντική διαφορά καθώς $p=0,24$.

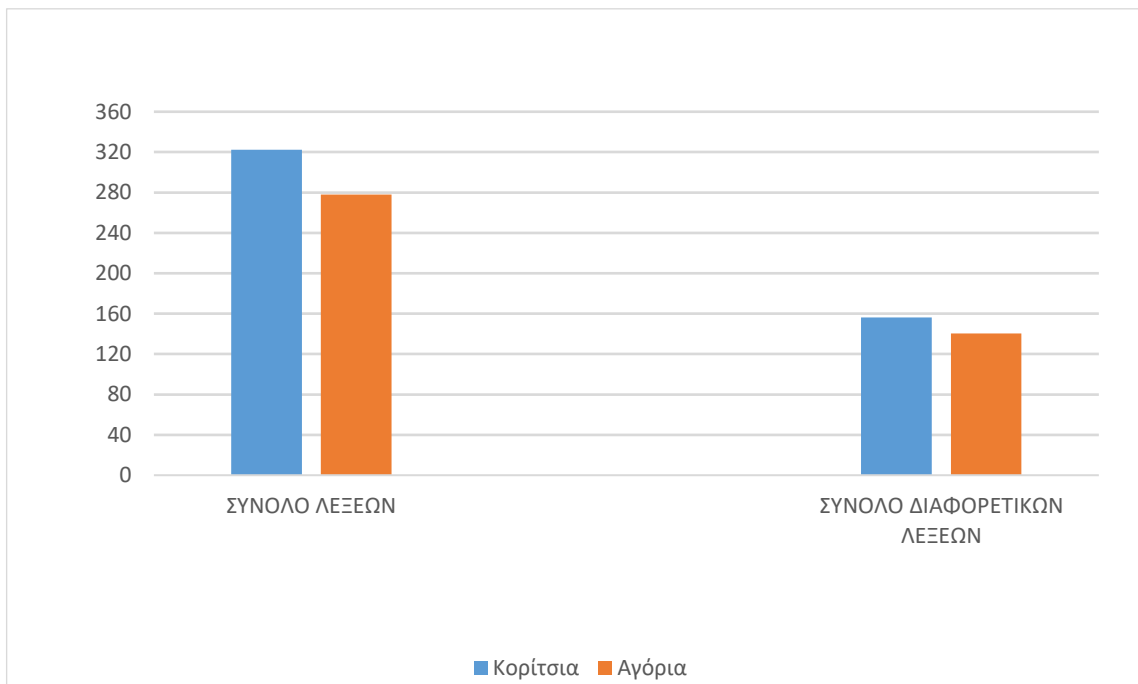
4 Αποτελέσματα για την ομάδα αγοριών και κοριτσιών

Πίνακας 2: Μικροδομική Ανάλυση για ομάδα κοριτσιών και ομάδα αγοριών

Κατηγορία	Μέσος Όρος (Μ.Ο) Κορίτσια	Τυπική Απόκλιση (Τ.Α) Κορίτσια	Μέσος Όρος (Μ.Ο) Αγόρια	Τυπική Απόκλιση (Τ.Α) Αγόρια
Συνολικός αριθμός προτάσεων	53.60	36.90	44.00	23.51
Συνολικός αριθμός λέξεων	322.30	239.76	278.10	168.54
Μέσο Μήκος Εκφοράς	9.07	2.09	8.33	2.17
Κύριες προτάσεις	39.60	30.62	31.70	24.20
Δευτερεύουσες προτάσεις	14.00	8.67	12.00	9.37
C-units	38.60	30.56	35.10	21.59
Αριθμός διαφορετικών λέξεων	156.10	90.75	140.50	61.87

Όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα, η ομάδα 1 σημείωσε υψηλότερο Μ.Ο σε όλες τις κατηγορίες κατά την εκτέλεση του αφηγηματικού έργου. Το υψηλότερο σκορ εντοπίζεται στην κατηγορία “συνολικός αριθμός λέξεων”. Παρ’ όλο που ο συνολικός αριθμός λέξεων είναι 322.30, ο αριθμός διαφορετικών λέξεων είναι 156.10.

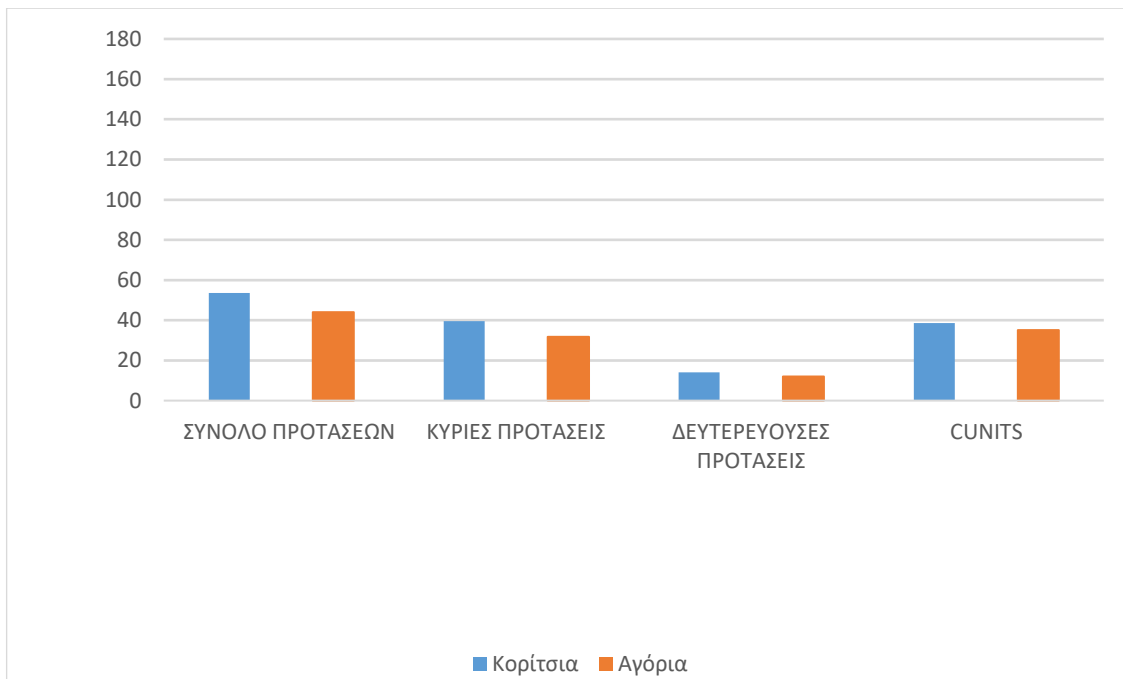
Διάγραμμα 4: Σύγκριση των κατηγοριών λέξεων μεταξύ των κοριτσιών και των αγοριών

Η στατιστική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε για να εντοπιστούν οι διαφορές ανάμεσα στις 2 ομάδες, διεξήχθη μέσω της εφαρμογής T – test στην Excel.

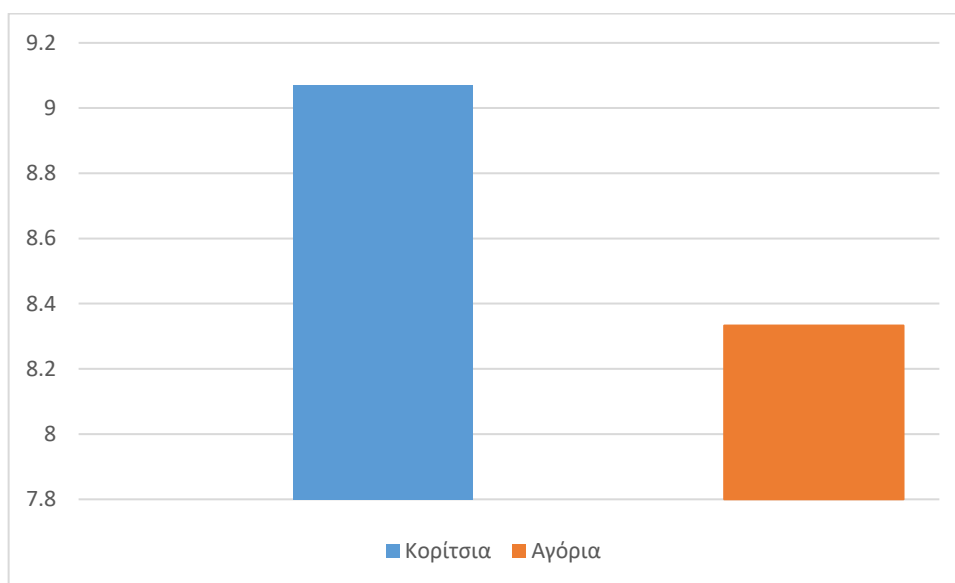
Όπως φαίνεται στο πιο πάνω διάγραμμα, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά καθώς $p = 0.34$ και $p = 0.35$ για τις κατηγορίες σύνολο λέξεων και σύνολο διαφορετικών λέξεων αντίστοιχα. Η απουσία στατιστικά σημαντικής διαφοράς, δεν υποδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις που να σχετίζονται με το φύλο των συμμετεχόντων.

Διάγραμμα 5: Σύγκριση των κατηγοριών προτάσεων μεταξύ των κοριτσιών και αγοριών.

Βάσει της στατιστικής ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε, προκύπτει στατιστικά σημαντική διαφορά για την κατηγορία των κύριων προτάσεων καθώς $p=0.01$. Στις υπόλοιπες κατηγορίες δεν παρατηρείται στατιστικά σημαντική διαφορά καθώς $p>0.05$. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει ότι δεν υπάρχουν περαιτέρω σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις ομάδες κοριτσιών και αγοριών, κατά την εκτέλεση προσωπικού αφηγηματικού έργου.

Διάγραμμα 6: Σύγκριση Μέσου Μήκους Εκφοράς Λέξεων μεταξύ των κοριτσιών και αγοριών

Όπως φαίνεται στο συγκεκριμένο διάγραμμα, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στην κατηγορία Μέσο Μήκος Εκφοράς Λέξεων καθώς $p=0.21$.

5. Συζήτηση

5.1 Συζήτηση Αποτελεσμάτων για τις 2 ηλικιακές ομάδες συμμετεχόντων

Απώτερος σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η πραγματοποίηση μικροδομικής ανάλυσης των προσωπικών αφηγημάτων των συμμετεχόντων καθώς και η σύγκριση των αποτελεσμάτων της μικροδομικής ανάλυσης για εντοπισμό τυχόν διαφορών ή/και ομοιοτήτων ανάμεσα σε συμμετέχοντες μικρότερης και μεγαλύτερης χρονολογικής ηλικίας. Τα αποτελέσματα που απορρέουν από τη διεξαγωγή της στατιστικής ανάλυσης δύναται να απαντήσουν το παρόν ερώτημα. Ανάμεσα στις 2 ηλικιακές ομάδες, δεν εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά σε καμιά κατηγορία της μικροδομικής ανάλυσης.

Το αποτέλεσμα αυτό επιβεβαιώνεται από την βιβλιογραφική ανασκόπηση που σχετίζεται με την ανάπτυξη του προσωπικού αφηγήματος. Τα ευρήματα αρκετών μελετών (Allen, 1994; Shiro, 2003; Resse et al., 2011) καταδεικνύουν ότι τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης παρουσιάζουν ευχέρεια στις προσωπικές αφηγήσεις κατά την προσχολική ηλικία και κατά τα πρώτα χρόνια σχολικής ηλικίας. Ακολούθως, η βιβλιογραφική ανασκόπηση αναφέρει ότι τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας μέχρι και την εφηβεία συνεχίζουν να αναπτύσσουν τις αφηγηματικές τους δεξιότητες αναφορικά με τη μακροδομή· τη συνοχή και τη δομή του προσωπικού αφηγήματος.

Εν αντιθέσει των παρόντων αποτελεσμάτων, τα ευρήματα που προέκυψαν από τη μελέτη των Vogindroukas, Miliatzidou και Tsouti, 2020 ήταν ότι η επίδοση των παιδιών κατά τη μικροδομική ανάλυση αυξάνεται διαρκώς, με την πάροδο του χρόνου, μέχρι την ηλικία των 10;0 ετών · η συγκεκριμένη μελέτη αφορούσε ομιλητές της κοινής ελληνικής γλώσσας.

Στην έρευνα Πετεινού και Θεοδώρου, 2022 όπου χορηγήθηκε το εργαλείο GLOBAL TALES σε παιδιά ηλικίας 10;0 ετών προέκυψε Μέσος Όρος, για την κατηγορία των προτάσεων και συνολικού αριθμού λέξεων, 80,79 και 396.68 αντίστοιχα (Westerveld et al., 2022).. Στην παρούσα έρευνα, για τα παιδιά με ηλικιακό εύρος 9;0 έως 10 ετών προέκυψε Μέσος όρος 55,27 για την κατηγορία των προτάσεων και Μέσος Όρος

354,00 για την κατηγορία συνολικού αριθμού λέξεων. Η διαφορά στις παρούσες μετρήσεις ίσως να προκύπτει λόγω της ηλικιακής διαφοράς ανάμεσα στις 2 ομάδες.

5.2 Συζήτηση αποτελεσμάτων για την ομάδα αγοριών και κοριτσιών

Ένα εκ των 2 ερευνητικών ερωτημάτων της παρούσας μελέτης ήταν το κατά πόσο παρατηρούνται διαφορές ή ομοιότητες στις μετρήσεις μικροδομής των προσωπικών αφηγημάτων λόγω φύλου. Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης δεν καταδεικνύουν την οποιανδήποτε στατιστικά σημαντική διαφορά πέραν από την κατηγορία “κύριες προτάσεις”. Στη συγκεκριμένη κατηγορία εντοπίζεται στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις 2 ομάδες καθώς $p < 0.05$. Η ομάδα των κοριτσιών παρήγαγε περισσότερες κύριες προτάσεις, κατά τα έργα προσωπικής αφήγησης, συγκριτικά με την ομάδα των αγοριών.

Ένα δεύτερο αποτέλεσμα είναι ότι αν και το δείγμα αφήγησης, της ομάδας των κοριτσιών, είναι μεγαλύτερο σε έκταση από της ομάδας 2, η ποικιλομορφία χαρακτηρίζεται φτωχή καθώς ο συνολικός αριθμός λέξεων για την ομάδα 1 (κορίτσια) είναι 322.30 και ο αριθμός διαφορετικών λέξεων είναι 156.10. Φτωχή χαρακτηρίζεται και η ποικιλομορφία της ομάδας 2 (αγόρια) καθώς ο συνολικός αριθμός λέξεων είναι 168.54 και ο αριθμός διαφορετικών λέξεων είναι 62.87.

Η ποικιλομορφία του λεξιλογίου μπορεί να υπολογιστεί μέσω του τύπου “Type Token Ratio-TTR” όπου διαιρείται ο αριθμός των διαφορετικών λέξεων του δείγματος ομιλίας, με τον συνολικό αριθμό λέξεων έτσι ώστε να προκύψει το ποσοστό διαφορετικών λέξεων σε αναλογία του συνολικού αριθμού λέξεων ($\{\text{αριθμός διαφορετικών λέξεων} / \text{συνολικός αριθμός λέξεων}\} * 100$). Το Type Token Ratio(TTR) για την ομάδα των κοριτσιών είναι 48,43% και για την ομάδα των αγοριών είναι 50,52%. Συμπέρασμα αυτού είναι ότι η ποικιλομορφία του λεξιλογίου της ομάδας των κοριτσιών είναι φτωχότερη από την ομάδα των αγοριών. Ωστόσο, η ποικιλομορφία και των 2 ομάδων δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πλούσια καθώς $TTR \leq 50\%$ (Yang, Rosvold, & Bernstein Ratner, 2022).

Στις υπόλοιπες κατηγορίες δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια σημαντική διαφορά. Τα ευρήματα της μελέτης των Vogindroukas, Miliatzidou, και Tsouti, 2020 όπου χορηγήθηκε το αντίστοιχο εργαλείο (GLOBAL TALES) σε αγόρια και κορίτσια

ηλικίας 10;0 ετών, δεν παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα σε κορίτσια και αγόρια, κατά τη μικροδομική ανάλυση.

6. Περιορισμοί

Η παρούσα έρευνα παρουσιάζει σημαντικά ευρήματα για τον κυπριακό πληθυσμό καθώς δεν πραγματοποιήθηκε όμοια μελέτη με αντίστοιχες ηλικιακές ομάδες. Σε αυτή την έρευνα έχει χρησιμοποιηθεί το “Πρωτόκολλο Διερεύνησης Προσωπικών Αφηγημάτων (GLOBAL TALES- GLOBAL TALES) το οποίο αποτελεί ένα διεθνές εργαλείο για την αξιολόγηση του προσωπικού αφηγήματος. Αποτέλεσμα αυτού, η σύγκριση των αποτελεσμάτων των κυπριόπουλων παιδιών με παιδιά με διαφορετική μητρική γλώσσα.

Ωστόσο, υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί που εστιάζονται κυρίως στο πεδίο της μεθοδολογίας. Τα ευρήματα που προέκυψαν βασίζονται σ’ ένα μικρό αριθμό συμμετεχόντων όπου οι περισσότεροι προέρχονται από μεσαίο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Ένας άλλος σημαντικός περιορισμός είναι ότι η ομάδα των αγοριών δεν είχε ακριβώς την ίδια χρονολογική ηλικία με τους συμμετέχοντες που άνηκαν στην ομάδα των κοριτσιών. Έτσι, δεν μπορεί να προσδιοριστεί εάν οι διαφορές ή/και ομοιότητες ανάμεσα σε αυτές τις 2 ομάδες προκύπτουν λόγω φύλου ή λόγω ηλικιακής διαφοράς.

Το γεγονός αυτό εμποδίζει τη γενίκευση των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης μελέτης καθώς απαιτείται περισσότερη έρευνα. Τόσο η χορήγηση περισσότερων εργαλείων όσο και η συμμετοχή περισσότερων παιδιών, προερχόμενων από διάφορες ηλικιακές ομάδες και κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα, μπορούν να οδηγήσουν σε πιο έγκυρα και αξιόπιστα αποτελέσματα. Έτσι, οι μελλοντικές μελέτες μπορούν να στοχεύσουν σε μεγαλύτερες και αντιπροσωπευτικότερες δειγματοληψίες. Επιπλέον, στο μέλλον θα μπορούσαν να εξεταστούν πρόσθετες κατηγορίες που εμπίπτουν στη μικροδομική ανάλυση, πέραν των μετρήσεων που λήφθηκαν στη συγκεκριμένη έρευνα, καθώς και να συμπεριληφθούν πτυχές μακροδομής.

7. Συμπεράσματα

Το εργαλείο που έχει χορηγηθεί στην παρούσα έρευνα δίνει τη δυνατότητα χρήσης του, τόσο από λογοπαθολόγους όσο και από άλλους ειδικούς, ως μέσον αξιολόγησης όλων των γλωσσικών επιπέδων του παιδιού. Επιπλέον, μέσω της χορήγησης του εργαλείου GLOBAL TALES δύναται να εντοπιστούν δυσκολίες και αδυναμίες οι οποίες μετέπειτα μπορούν να αποτελέσουν τους στόχους της θεραπευτικής παρέμβασης. Πέραν από την εφαρμογή του σαν ένα εργαλείο αξιολόγησης, μπορεί να αποτελέσει και εργαλείο μέτρησης προόδου καθώς ένα αφηγηματικό έργο απαιτεί τον συνδυασμό όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων του παιδιού. Συμπερασματικά, η μικροδομική και μακροδομική ανάλυση του δείγματος αφήγησης δίνει την ευκαιρία για χαρτογράφηση του γλωσσικού προφίλ του παιδιού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Westby, C., & Culatta, B. (2016). Telling tales: Personal event narratives and life stories. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 47(4), 260-282. doi:10.1044/2016_lshss-15-0073
- Duinmeijer, I., De Jong, J., & Scheper, A. (2012). Narrative abilities, memory and attention in children with a specific language impairment. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 47(5), 542-555. doi:10.1111/j.1460-6984.2012.00164.x
- Westby, C. (2021). The global tales project. *Word of Mouth*, 33(2), 14-15. doi:10.1177/10483950211049638d
- Vogindroukas, I., Miliatidou, R., & Tsouti, L. (2020). Personal narrative skills of Greek children of typical development in the age of 10 years. *OALib*, 07(10), 1-20. doi:10.4236/oalib.1106882
- McCabe, A., Bliss, L., Barra, G., & Bennett, M. (2008). Comparison of personal versus fictional narratives of children with language impairment. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 17(2), 194-206. doi:10.1044/1058-0360(2008/019)
- Fivush, R., Haden, C. A., & Reese, E. (2006). Elaborating on elaborations: Role of maternal reminiscing style in cognitive and socioemotional development. *Child Development*, 77(6), 1568-1588. doi:10.1111/j.1467-8624.2006.00960.x
- Applebee, A. N. (1978). *The child's concept of story: Ages two to seventeen*. Chicago: University of Chicago Press.
- Tucci, A., Plante, E., Heilmann, J. J., & Miller, J. F. (2022). Dynamic norming for systematic analysis of language transcripts. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 65(1), 320-333. doi:10.1044/2021_jslhr-21-00227
- Westerveld, M. F., Lyons, R., Nelson, N. W., Chen, K. M., Claessen, M., Ferman, S., Westby, C. (2022). Global Tales Feasibility Study: Personal Narratives in 10-year-old children around the world. *PLOS ONE*, 17(8). doi:10.1371/journal.pone.0273114
- Peterson C, McCabe A. *Developmental psycholinguistics: Three ways of looking at a child's narrative*. New York: Plenum; 1983
- Scott, C. M., & Windsor, J. (2000). General language performance measures in spoken and written narrative and expository discourse of school-age children with language learning disabilities. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 43(2), 324-339.

- Rowe, C., & Grohmann, K. K. (2013). Discrete bilectalism: Towards co-overt prestige and diglossic shift in Cyprus. *International Journal of the Sociology of Language*, 2013(224), 119-142.
- Westerveld, M. (2011). Sampling and analysis of children's spontaneous language ACQuiring Knowledge in Speech, Language and Hearing since 2009, 13(2) 63-67.
- Altman, C., Armon-Lotem, S., Fichman, S., & Walters, J. (2015). Macrostructure, microstructure, and mental state terms in the narratives of English–Hebrew bilingual preschool children with and without specific language impairment. *Applied Psycholinguistics*, 37(01), 165-193.
- Pico, D. L., Hessling Prah, A., Biel, C. H., Peterson, A. K., Biel, E. J., Woods, C., & Contesse, V. A. (2021). Interventions designed to improve narrative language in school-age children: A systematic review with meta-analyses. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 52(4), 1109-1126.
- Miller, J. F., Andriacchi, K., & Nockerts, A. (2016). Using language sample analysis to assess spoken language production in adolescents. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 47(2), 99-112. doi:10.1044/2015_lshss-15-0051
- Yang, J. S., Rosvold, C., & Bernstein Ratner, N. (2022). Measurement of lexical diversity in children's spoken language: Computational and conceptual considerations. *Frontiers in Psychology*, 13. doi:10.3389/fpsyg.2022.905789

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Έντυπο συγκατάθεσης συμμετεχόντων

ΕΕΒΚ03 - Έντυπα
Συγκατάθεσης.pdf